

Мікротопоніми в контексті культурної спадщини українців

Microtoponyms in the Context of the Ukrainian Cultural Heritage

Наталія Сокіл-Клепар

(Львів, Україна)

Абстракт:

У статті проаналізовано мікротопоніми з погляду їхньої культурної конотації. Культура — показник високого розвитку кожної нації. Вона формується із багатьох матеріальних і духовних частин. Мікротопоніми також є важливою часткою української культури. Вони відображають основні цінності людей. Мікротопоніми безпосередньо пов'язані з історією народу, відображають його міфолого-фольклорне та сакральне мислення, національний антропонімікон, соціальні відносини, основні типи поселення та ін. Мікротопонімний простір України — надзвичайно потужна складова національно-культурної мапи.

Ключові слова:

мікротопонім; культура; історія; фольклор; сакральність; антропонім

Abstract:

The article contains the analysis of microtoponyms in terms of their cultural connotation. The culture is an indicator of the advanced development of every nation. It is formed of many material and spiritual components. Microtoponyms also present an important part of the Ukrainian culture. They reflect the basic values of people. Microtoponyms are directly related to the history of the nation, reflect its mythological, folklore and sacred thinking, national anthroponymicon, social

relations, main types of settlements, etc. Microtoponyms are mental forwarders created under the influence of the national language, national traditions and culture that reveal themselves in the realia most cherished by the nation. The microtoponymic space of Ukraine is an extremely powerful component of the national and cultural map.

Key words:

microtoponym; culture; history; folklore; sacredness; anthroponym

Культура — це те дзеркало, яке відображає національні цінності, менталітет, духовні орієнтири та матеріальне надбання. Мовний (словесний) рівень — вагома частина культури. Слово здавна вважається деміургом нації, адже в ньому захована міць, свобода, волевиявлення, любов. Звісно, воно може бути і руйнівником усього суцього. Та сьогодні варто звернути увагу на ті мовні одиниці, які втілюють творчий та конструктивний потенціал, і є важливими складовими культури народу.

Найчастіше у словниковому запасі кожного переважають апелятиви. Проте це на перший погляд, адже власні назви відіграють також неабияку роль. Хочеться зацентувати саме на локальних географічних одиницях, що в науці ознаменовані мікротопонімами. Мікротопонім — неофіційна власна назва природного та рукотворного, заселеного та незаселеного фізико-географічного мікрооб'єкта (або частини макрооб'єкта) локального значення, що має вузьку сферу вживання, поширений на відносно невеликій території та відомий кількісно незначному колу людей. Такі одиниці здебільшого номінують ліси, поля, береги, сінокоси, частини населеного пункту, потічки, криниці та ін. Звісно, що різновид названих об'єктів змінюватиметься разом із рельєфними особливостями тієї чи іншої частини України.

Мікротопоніми — це ідентифікатори місць та людей, які на них проживають. Більшість мікротопонімів у своїй основі відображають фізичну характеристику топографічних об'єктів або ж діяльнісну специфіку людства. Попри те, що поділ характерний і для мікротопонімної системи багатьох інших країн, усе ж такі найменування є потужним національно-культурним ресурсом. Створення та функціонування цих пропріативів корелюється зі свідомістю та номінотворчими здібностями народу.

Українська ономастика вже має чимало праць, у яких детально та під різними кутами розглянуто мікротопонімну лексику. У вказаному руслі працювали та працюють В. Баньої, О. Василик, Н. Лісняк, О. Лужецька, О. Михальчук, О. Мосур, О. Проць та ін. Варто зауважити, що іншоевропейські дослідники також

детально опрацьовують мікротопонімний рівень. Свої роботи науковому світу представили Б. Кнежевич, Р. Мрузек, Р. Шрамак та ін. На мікротопонімах як виразниках культурної спадщини народу зацентували, зокрема, Й. Шкофич¹, Х. Торт-Донада².

Оскільки мікротопоніми є вагомими носіями та реалізаторами культуротворчості українців, виникла потреба в поглибленому з'ясуванні цього питання. Мікротопонімний матеріал для розгляду взято головню із сучасних лексикографічних³ та монографічних⁴ джерел, що описують західні, північні, центральні райони України, оскільки східна та південна території репрезентовані поки що спорадичними напрацюваннями в мікротопонімній царині.

Мета статті — проаналізувати групи культурно маркованих мікротопонімів.

Щоби зреалізувати мету, необхідно виконати низку завдань:

- виявити та покласифікувати мікротопоніми з культуротвірними компонентами;
- простежити основні фактори формування таких локальних географічних назв.

Для того, аби номінувати фрагменти географічного обширу, людина зазвичай орієнтується на прагматичні, емоційні та культурні потреби. Тому вона називатиме насамперед ті об'єкти, які мають практичну цінність, викликають певні позитивні (чи негативні) емоції та діятиме в номінуванні відповідно до норм національної культури.

На створення локального географічного середовища впливає чимало чинників. З-посеред них варто виокремити та протлумачити основні.

1. **Історичні події** безпосередньо реалізують зв'язки з номінацією місцевого простору. Історія в назві та назва в історії — це аксіома. Немає жодного важливого для людства факту, який би не закріпився в назві, як і немає жодної назви, за якою б не прочитувалася певна історія. Мікротопоніми відтворюють життєпис населеного пункту. Наприклад, у селі Грабовець, що на Львівщині, виявлено мікротопоніми, що так чи по-іншому зберігають у собі відомості про

1 ŠKOFIČ, J.: *Microtoponyms as an important part of Slovenian cultural heritage*. <<https://ojs.zrc-sazu.si/ags/article/view/4670>>. [online]. [cit. 01.01.2017].

2 TORT-DONADA, J.: *Microtoponymy: a paradigm of cultural heritage. The Catalan Microtoponymy as study case*. <<http://siba-ese.unisalento.it/index.php/placetelling/article/viewFile/24649/20448>>. [online]. [cit. 09.12.2021].

3 ARKUŠYN, H.: *Slovník mikrotoponimů v severozápadní části Ukrajiny a sousedních zemí*. Luc'k: RVV Veža, 2006–2007. T. 1–2; *Slovník mikrotoponimů Ukrajiny. Volyn', Žytomyrščyna, Zaporizžja, Kyjivščyna, Kirovohradščyna, Poltavščyna, Čerkaščyna* / uklad. Ī. M. Željeznjak ta in. Kyjiv: Oberehy, 2004.

4 SOKIL, N.: *Mikrotoponimija Skolivščyny*. L'viv: Afiša, 2008; LUŽEC'KA O.: *Mikrotoponimija Pivdenno-Zachidnoho Opillja*. Ternopil': TNEU, 2019.

воєнні часи, про діяльність Січового стрілецтва чи Української повстанської армії. Уживалися такі власні одиниці передусім для номінації окопів, кріївок (військово-оборонних підземних споруд), цвинтарів, хрестів. У локальному просторі для жителів усе релевантно. Інколи об'єкт домінує над назвою, як-от у випадку номінації польових захисних споруд. Для людей було важливо знати, що окопи розміщені *По Яфинникові, На Кливі, На Площі, На Прислопі, На Кремені*. Тому традиційні мікротопоніми залишалися орієнтирами для важливих військових об'єктів — окопів. Інколи ж перевагу надавали саме назві. Скажімо, *Лисові Корчі, Кріївка Олекси Катриного, Володарьова Кріївка* — важливі маркери й розрізнявачі кріївок. Зважаючи на те, що «власники» кріївок могли володіти кількома об'єктами, то й надавалися цим локусам інші додаткові мікротопонімні уточнення, що були поширеними й знаними тільки поміж місцевим населенням. Наприклад, *Володарьова Кріївка (Над Другим Жолобом), Кріївка Володаря (Під Розвершом)*.

Склалося так, що в Україні впродовж останнього десятиліття відбуваються важливі історичні події. Локальний простір є напрочуд чутливим до таких змін. Здебільшого трансформації чиняться в офіційній урбанонімії, та неофіційний мікротопонімікон теж зазнає перетворень. Скажімо, на Львівщині нещодавно появився новий мікрооронім — гора *Небесної Сотні*. Розповідають, що на вершині стримить хрест, який протягом двох тижнів люди важко несли на гору. Гора — символ, з одного боку, важкого шляху, перешкод на дорозі людства, а, з іншого, — місця, що «підносить» ближче до небес, возвеличує. Тому гори володіють сакральним статусом. Він проявляється також і в найменуванні гори *Маківки* (Львівщина), на якій мужньо боролися Січові стрільці. *Маківка*, як і гора *Небесної Сотні*, є місцем сили та паломництва для українців.

2. **Фольклорно-міфологічне** мислення номінаторів стимулює появу нових мікротопонімів. Вони входять як у канву фольклорної розповіді, так і стають причиною виникнення різноманітних легенд. Уснонародний контент для окремого мікротопоніма слугує своєрідним інформативно-зображальним та когніційним тлом. Не завжди потрібно відхиляти народні тлумачення географічних найменувань, оскільки вони можуть містити раціональне зерно. Та найбільша їхня цінність саме в конструюванні народного погляду на довкілля, що формує потужний культуротворчий національний струмінь.

Відомо, що людина сприймає світ крізь власну призму, тобто спроектовує його на людське тіло, а топографічні об'єкти антропоморфізує. Це також є частиною культури перцепції світу. Так, із-посеред мікротопонімів виявлено об'єкти: *Вухатий Камінь, Голови, Головиця, Головник, Глуха Яма, Глухий Потік, Косматий, Кудревий, Лиса Гора, Обнога, Око, Оконські Джерела, Плечі, Реберця, Сліпий Потік, Устя, Чубатий Бук*.

Із представленого переліку доцільно виокремити та проаналізувати деякі мікротопоніми. Скажімо, назву гори *Плечі* місцеві жителі пояснюють так: «Її, мабуть, так називають, що на вершину все виносять на плечах. Навіть кінч туди не вийде — гора дуже крута. А може, тому така назва, що подібна на людські плечі. Вона не така, як тутешні гори в цих місцях. Без лісу й кущів. На ній росте низенька, але густа трава, а в ній — квіти й квіти»⁵. Тож в уяві народу гора набуває антропоморфних рис та асоціативно виконує схожу роль, що і людські плечі, — витримує важкість. Атрибутиви *лисий, глухий, сліпий* у мікротопонімії зазвичай мають значення 'безрослинний' та 'непрохідний'. Людська уява наділяє їх ще іншими конотаціями. Наприклад, на території України є чимало *Лисих Гір*. Це можуть бути невеликі та без рослинності підвищення над землею. Однак вони відіграють магічну роль. У сприйнятті українців *Лисі Гори* — місця збору нечистих сил, відьом. Тому такі локуси переважно мали негативне забарвлення. З подібним значенням сприймаються і мікротопоніми, мотиватором яких є чорний колір: *Чорний Струмок, Чорна Рипа, Чорний Діл, Чорний Потік, Чорні Ораниці*. Схожої семантики набувають місця, які творяться від міфолексем *біс, чорт*: *Бісове Поле, Бісово, Чортова Гора, Чортова Долина, Чортова Кладка, Чортова Яма, Чортове Болото*. Зазвичай такі локуси безпосередньо у назві містять пересторогу.

3. **Відантропонімні географічні одиниці** входять до активного складу локальних найменувань українських краєвидних реалій. Подібні мікротопоніми — зберігачі генетичного коду українців. Відомо, що ім'я та прізвище — важливі етноментальні знаки. Почувши певне прізвище, можна одразу здогадатися про національність людини. Найчастіше це видає, власне, прикінцева частина прізвища. Як зазначав відомий український ономаст П. Чучка, форманти (переважно суфікси) власних назв не менш інформативні, ніж їхні лексичні основи⁶. І це дійсно так, адже чи не основним вказівником національності є саме суфікс, бо доантропонімне наповнення прізвищ у різних народів могло бути доволі типовим. Наприклад, українське *Коваль* — американське, англійське *Сміт*, болгарське *Ковач*, українське *Мельник* — німецьке *Мюллер* і под. Різниця полягала хіба що в апелятивах на позначення специфічного роду заняття, соціального статусу, що були тільки в того чи іншого народу. Скажімо, українські прізвища *Гонтар, Кушнір, Сідельник* та ін.

Відомо, що під час будь-яких зовнішніх інтервенцій найчастіше змінювали онімний простір (географічні та особові назви). Усе тому, що людина живе у світі іменувань. Ці втручання — свідомі атаки на ментальність народу. Політичним

5 SOKİL, V.: *Pysana kernycja: Toponimični lehendy ta perekazy ukrajinciv Karpat*. L'viv, 1994, s. 113.

6 ČUČKA, P.: *Patronimy ta jich misce v leksyčnij systemi movi. Movoznavstvo*, 1984, № 6, s. 49.

ідеологам плідними видавалися масові асиміляції в іменній та прізвищевій системах. Більшість імен у своїй основі – запозичені одиниці (латинські, грецькі, староеврейські та ін.), однак їхня етноментальність здебільшого проявляється в узусі кожної нації. Стерти національну індивідуальність та насильно об'єднати всіх людей під асимільованими покручами імен, особливо їхніми розмовними варіантами (на кшталт *Ваня, Льоня, Маша*) намагалися в радянський період. Відомий дослідник О.Белей зауважує, що «за часів тоталітаризму українська субсистема особових імен перебувала під пильним контролем відповідних державних органів, які ретельно стежили за тим, щоб в офіційний обіг не допустити використання особових імен та їхніх варіантів, які прямо чи опосередковано могли суперечити панівній ідеології, а натомість пропагувалися імена-неологізми, мотивовані комуністичними ідеологемами. Іншою характерною рисою українського антропонімікону цього періоду була надмірна росіянізація реєстру особових імен українців, у тому числі офіційних форм»⁷.

Якщо ж глянути на відантропонімну частину мікротопонімів, то в ній чітко простежується національний компонент, зважаючи на усне побутування та неофіційність цих онімів. Мотиваторами також ставали розмовні варіанти імен, прізвиська та почасти прізвища.

Отож, для локальних географічних назв характерні такі форми християнських імен: Андрій: *Андріївське, Андрійова Довжка*, Борис: *Борисів Лаз*, Вайцьо – Іванцьо – Іван: *Вайців Беріг*, Васько – Василь: *Васькова Кичера*, Гаврило: *Гаврилівка*, Гриць – Григорій: *Грицівська*, Данило: *Данилівські Зарінки, На Даниловій Гірці*, Демко – Дем'ян: *Демковець*, Митро (Митер) – Дмитро: *Митрівки*, Ільцьо – Ілько – Ілля: *Ільцьове*, Карпо: *Коло Карпиної Сигли*, Клим: *На Климівім*, Корнило: *На Корниловськім*, Макар: *Макарівське*, Максим: *Максимів Клин*, Марко: *Маркова Стая*, Мацьк – Матвій: *Мацьків*, Олесь – Олексій: *Олесів Луг*, Павло: *Павлів*, Пилип: *Пилипів*, Процьк – Прокіп: *На Процьковім*, Роман: *На Романівім Чертежи*, Сенік – Семен: *Сеніків*, Тарас: *В Тарасові*, Хома: *На Хоминім Жолобі*, Юра – Юрій: *На Юровім*. Мікротопоніми, похідні від чоловічих імен різної генези та структури, становлять кількісний кістяк серед такого типу власних одиниць. Назви відображають приналежність конкретного об'єкта власникові, а також те, що старійшиною роду був чоловік. Ці постулати абсолютно гармоніюють із родовими традиціями українців.

Попри те, не слід заперечувати існування чи важливість жіночих імен у локальному просторі українців. Мікротопонімні основи зберегли в собі

7 BELEJ, O.: Spil'no zumoveni innovacii v sučasnomu ukrajins'komu antroponimikonі periodu pislja Revoluciji Hidnosti. In: *TEKA Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych*, 2019, s. 213.

такі жіночі іменування: Варка — Варвара: *Варчина Стежка*, Гася — Агафія: *В Гасинім Жолобі*, Ганьдзя — Ганна: *Ганьдзине Поле*, Марфа — Марта: *Мартина Копань*, *Марфина Студня*, Наталка — Наталя: *Наталчин Видолинок*, Химка — Єфимія: *В Химчині*. Українська іменна традиція творить чимало найменувань жінки за іменем або ж діяльністю чоловіка. Такі одиниці в науці функціонують як андроніми, і виражаються вони за допомогою окремих суфіксів (-их-а, -ан-я, -ул-я і под.): Копач — Копачиха: *За Копачихою*, Лебідь — Лебедиха: *Коло Лебедихи*, Левко (Лев) — Левканя: *Левканя*, Роман — Романиха: *На Романисі*. Звісно, показник жіночих імен у формуванні географічних назв доволі низький. Це свідчить про те, що на господарських об'єктах (полях, лісах, сінокосах) домінував чоловік, що вилилося в номінуванні простору.

Прізвища та прізвиська теж становлять невід'ємну частину мікротопонімів відантропонімної етимології. Прізвища — це родинні символічні коди, які зберігають у собі пам'ять народу про культуру, діяльність наших предків, їхні світоглядні позиції. Звісно, що у синхронії на регіональному рівні легше з'ясувати, який антропонім належить до офіційного, а який — до неофіційного. Це складніше зробити в діахронії. Попри те, не варто забувати, що прізвища все ж мають прізвиськову основу, адже раніше вони не були юридично закріпленими.

Тож у досліджуваному мікротопоніміконі виявлено такі одиниці: Бичко: *Бичкове*, Бондар: *Бондарова Лучка*, Вареник: *Вареників Ліс*, Війтович: *Війтовичів Берег*, Дідик: *Дідикова Опека*, Дик: *Дикова*, Коваль: *Ковальщина*, Когут: *Когутів Горб*, Козак: *Козакова*, Кусько: *Куськова Сажовка*, Мороз: *Морозів Кут*, Москаль: *Москалеве Болото*, Олійник: *Олійниківський Присліп*, Палій: *Паліївські Города*, Поліщук: *Поліщукове*, Потрапелюк: *Потрапелюкове*, Рудик: *Рудикове Поле*, Сокіл: *Соколовий Криж*, Цюпак: *Цюпакові Гори*, Шевчук: *Шевчукове* та ін.

Як можна простежити з матеріалу, для українського антропонімікону характерними є афіксальні деривати на -ів, -ич (-ович, -евич), -ук (-юк, -чук), -ак (-як), -ів(ськ)ий (-ин(ськ)ий), а також семантичні (їхніми мотиваторами є назви рослин, тварин, зовнішність та внутрішні особливості носія, соціальний стан, національна приналежність, рід діяльності тощо). Зазвичай до таких антропонімів іще додавалися спеціальні мікротопонімні форманти, що переважно виражали посесивно-релятивну семантику. Усі виявлені мікротопоніми містять у своїх основах прізвища, які відтворюють українську ментальність, а також формуються за всіма законами антропонімотворення.

4. Різні **типи споруд** створюють національний ландшафт. З плином часу матеріальні форми буття людини не завжди зберігалися, проте їхнє існування продовжувалось у мовній формі — мікротопонімах. На українських територіях

споруджували фортифікаційні, житлово-господарські, громадські, промислово-виробничі та культові об'єкти.

Релікти оборонних споруд, які існували в Україні від найдавніших часів і до сьогодні, відтворюють такі мікротопонімні одиниці: *Городище, Городищина, Окопица, Вежа*.

Основи мікротопонімів віддзеркалюють традиційні для культури українців типи поселення та забудов: *Двір, На Дворах, Дворище, Нове Село, Оселиця, Селища, Старе Село, Фільварок, Хутір*.

Український народ надзвичайно працелюбний, тому навіть у мікротопоніміконі відображається позитивне ставлення до господарства: *Млинище, Коло Млина Хатки, Хатчищі, За Хатами, Хижища, Стодола, Стодолища, Пивниця, Погір'бці*. Звісно, найменування зазвичай виникали унаслідок того, що на території розташований (або був колись) господарський об'єкт.

Гірська частина Карпат, що простягається на заході країни, представлена ще одним типом споруд – полонинським. Перебування на високогір'ях потребувало зведення будівель як для людей, так і для худоби. Всі ці явища відтворились у мікротопоніміконі: *Кошари, Кошариця, Під Кошарищами, Зимівка, Літовища, Стаї*.

Палітру суспільно-економічних відносин втілюють мікротопонімні одиниці на позначення промислових споруд: *Кузня, Вапнярка, Винниця, Вуглярка, Гамарня, Гута, Палинчарня, Пилорама, Фабрика, Цегольня*.

Вагому роль у житті українців відіграють культові споруди. До них відносимо ті, які певним чином зв'язані з релігійною обрядовістю. Це і церкви, і каплички, фігури святих: *Монастирські Келії, Монастир, Монастирський, Монастирищина, Монастирик, Підмонастир, Церковне, Церковище, Цирковиць, Церковна Лінія, Церковна, Велика Фігура, Коло Фігури*.

5. Сакральні мотиви у найменуванні простору також типові. У свідомості українців сакральне проектується саме на релігійне начало, переважно християнське. Аби відчувати зовнішню захищеність, людина у власний простір вносила назви-обереги. До них можна залучити мікротопоніми *Свята Гора, Свята Галявина, Свята Криниця, Святець, Святиня, Рай, Райське*. Таку ж функцію виконували й імена святих, що також формують номінотворчу світоглядність українців: озеро *Святої Анни*, урочище *Свята Текля*, криниця *Свята Марія*, круча *Під Святим Яном*.

Доволі часто на в'їзді до села або ж на інших місцевих локусах ставили хрест: *Хрест біля Кадуба, Хрест на Плосніні, Хрест на Березі, Коло Хреста*. Символіка хреста багатогранна, та, мабуть, основним смисловим навантаженням був оберіг від різноманітних нещасть, хвороб, стихій, а також приурочення славним бойовим діям. Так, сьогодні чимало хрестів поставлено на честь

діянь Січових стрільців, Української повстанської армії, героїв Небесної Сотні.

6. Культуротвірними елементами є також **самобутні слова**, що притаманні тільки тій чи іншій мові. Такий лексичний фонд — канва національної словесної культури. Зазвичай її формують реліктові лексеми, що у мовленні кожного часто виходять на периферію, однак активно побутують у діалектному — живому розмовному мовленні. Первісно в українській науці поняття живої мови спробував з'ясувати ще І. Франко. Він зацентрував на тому, що «живий язик можна і треба студіювати як живу рослину, але не можна і не слід засушувати і заковувати в мертві правила й формули»⁸. Власне мікротопоніми і є одиницями тієї живої мови, які сьогодні необхідно оберігати й фіксувати, аби не позбавляти мову «квітучого саду».

Для презентації наведено тільки лепту такого питомого лексикону, що зберігається в мікротопонімних основах на позначення народного виміру площ, різноманітних краєвидних особливостей об'єктів: *Біги, Діл, Запордина, Кітлинки, Обічка, Обшар, Оболоня, Осоння, Помірки, Причілки, Снозики* та ін. Необхідно актуалізувати такі слова у національному лексиконі, адже вони внутрішньо випромінюють онтологічну сутність українського народу.

Отож, мікротопонімія — важливий елемент спадковості у локальному вимірі, що концентрує в собі різнохарактерну культурологічну інформацію. Мікротопоніми — це закриті тексти, розкодувавши які, можна почерпнути багато цікавої інформації про історію народу, його матеріальні та духовні цінності. Необхідно берегти матеріальне та духовне надбання, закарбоване в словах, аби прийдешнє покоління цінувало власне коріння, цікавилось історією свого роду та не втрачало національної ідентичності у цьому мінливо-плинному світі. Потрібно також ретельно зберігати та вивчати мікротопонімію, адже вона становить потужну національно-культурну мапу України.

Література:

- ARKUŠYN, H.: *Slovník mikrotoponimův i mikrohídonimův v pівнічно-zachídníj Ukrajině a na sumížných zemel'*. Luc'k: RVV Veža, 2006–2007, t. 1–2. ISBN 966-600-231-0.
- BELEJ, O.: *Suspil'no zumovleni innovacii v sučasnomu ukrajins'komu antroponimikoní periodu píslja Revoljucii Hidnosti*. In: *TEKA Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych*, 2019, s. 211–224.

8 FRANKO, I.: «Ukrajina» naukovyj ta literaturno-publicystyčnyj ščomisjačnyj žurnal. In: Franko I. *Zibrannja tvoriv: u 50 tt*. Kyjiv. Naukova dumka, 1985, t. 37, s. 244.

ČUČKA, P.: Patronímy ta jich míсце v leksyčnij systemì movì. *Movoznavstvo*, 1984, № 6, s. 49–56.

FRANKO, Ī.: «Ukrajina» naukovyj ta literaturno-publicystyčnyj ščomísačnyj žurnal.

In: *Franko Ī. Zibrannja tvoriv: u 50 tt. Kyjiv: Naukova dumka*, 1985, t. 37, s. 242–248.

LUŽEC'KA, O.: *Mikrotoponímija Pivdenno-Zachidnoho Opillja*. Ternopíl': TNEU, 2019. ISBN 978-966-654-560-5.

ŠKOFIC, J.: *Microtoponyms as an important part of Slovenian cultural heritage*. <<https://ojs.zrc-sazu.si/ags/article/view/4670>>. [online]. [cit. 01.01.2017].

Slovník mikrohídrónímiv Ukrajinu. Volyn', Žytomyrščyna, Zaporížžja, Kyjivščyna, Kirovohradščyna, Poltavščyna, Čerkaščyna / uklad. Ī. M. Željeznjak ta in. Kyjiv: Oberehy, 2004. ISBN 966-513-026-9.

SOKĪL, N.: *Mikrotoponímija Skolívščynu*. L'vív: Afiša, 2008. ISBN 978-966-352-093-9.

SOKĪL, V.: *Pysana kernycja: Toponímíčni lehendy ta perekazy ukrajinciv Karpat*. L'vív, 1994. ISBN 5-7702-0633-0.

TORT-DONADA, J.: *Microtoponymy: a paradigm of cultural heritage. The Catalan Microtoponymy as study case*. [online]. <<http://siba-ese.unisalento.it/index.php/placetelling/article/viewFile/24649/20448>>. [cit. 09.12.2021].

About the author

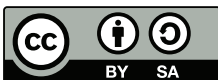
Nataliya Sokil-Klepar

Ivan Franko National University of Lviv, Department of the Ivan Kovalyk

Ukrainian Language, Lviv, Ukraine

nataliya.sokil-klepar@lnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-4156-5978>



This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.